

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

VABI Zuid (Roeselare, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2020G260
Juli 2020

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /

De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:

Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2020

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese.....	8
1.3	Gemotiveerd advies.....	9
1.4	Conclusie	10
2	Bibliografie.....	11

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt). 7

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek. 6

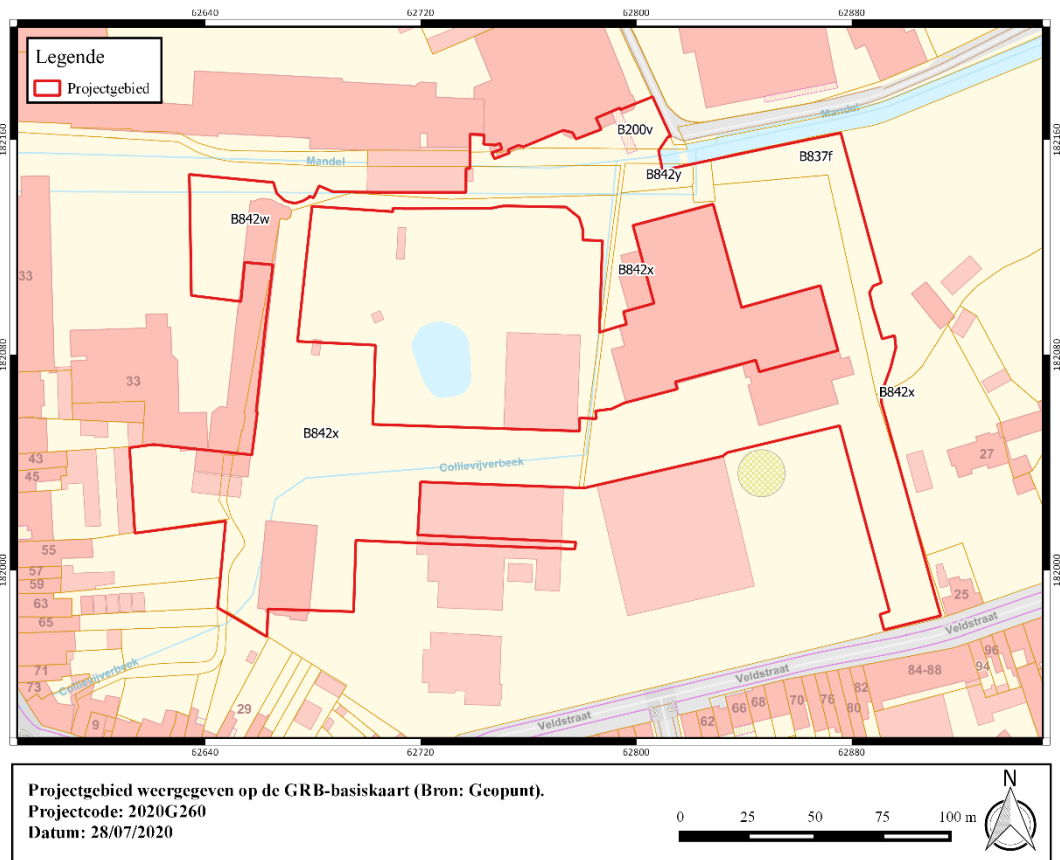

1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
b) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert NV Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
c) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Roeselare
	Deelgemeente	/
	Postcode	8800
	Adres	Zuidstraat 27 8800 Roeselare
	Toponiem	VABI Zuid
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 62611$ $Y_{\min} = 181975$ $X_{\max} = 62913$ $Y_{\max} = 182175$
d) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Roeselare, Afdeling 2, Sectie B, nr's 200v, 837f, 842w, 842x, 842y Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant een gedeeltelijke sloop van bestaande infrastructuur, de realisatie van verschillende nieuw bouwvolumes en de heraanleg van verharding en riolering op de terreinen van het Vrij Agro- en Biotechnisch Instituut aan de Zuidstraat te Roeselare. Het volledige projectgebied is ca. 2,1 ha groot en is over een oppervlakte van ca. 1 ha verhard en ca. 2200m² bebouwd. Het overige deel van het terrein is in gebruik als groenzone, deze wordt zoveel mogelijk behouden.

De traditionele landschappenkaart situeert Roeselare in de zandleemstreek. Het onderzoeksgebied bevindt zich op het terras ten zuiden van de Mandel. Het onderzoeksgebied zelf wordt van het zuidwesten richting het noordoosten doorsneden door de ingebuisde Collievijverbeek die ten noordoosten van het terrein aansluit op de Mandel. Deze situatie op de hoger gelegen rand van twee beekvalleien moet zeer gunstig geweest zijn voor rondtrekkende groepen jager verzamelaars. De Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer van eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holoceen die rusten op fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan. In het noorden van het onderzoeksgebied kan de top van het profiel bestaan uit fluviatiele afzettingen van het Holoceen. De bodemkaart geeft ter hoogte van het terrein en de belendende percelen geen informatie weer. Naar alle waarschijnlijkheid situeert het terrein zich op de overgang van matig droge, lichte zandleembodems in het zuiden van het onderzoeksgebied en hydromorfe zandleem en kleibodems richting de vallei van de Mandel en Collievijverbeek.

Uit de cartografische bronnen kan afgeleid worden dat het onderzoeksgebied zich ten zuidoosten van het historische centrum van Roeselare. Op de kaart van Ferraris is het meersgebied langs de Mandel ten noorden van het onderzoeksgebied duidelijk te herkennen, evenals de loop van de Collievijverbeek die oorspronkelijk meer langs de westzijde van het projectgebied stroomde. Het terrein zelf is hoofdzakelijk weergegeven als akkerland, de westelijke en noordelijke strook langs de waterlopen is in gebruik als grasland. Tegen de oostelijke zijde van het onderzoeksgebied is een tweeledige hoeve afgebeeld. Op de 19^e-eeuwse bronnen zijn een aantal gebouwen weergegeven in het noordelijk deel van het plangebied. Op de Atlas der Buurtwegen en de Popp-kaart is te zien hoe de loop van de Collievijverbeek is gewijzigd en binnen de grenzen van het onderzoeksgebied verschillende grachten en waterpartijen aanwezig zijn die vermoedelijk in verband te brengen zijn met de omleiding van de Collievijverbeek. Het meersgebied ten zuiden van de Mandel kwam tot ontwikkeling in het begin van de 20^e eeuw. Een deel van het gebouwenbestand binnen de projectgrenzen dateert dan ook uit de eerste helft van de 20^e eeuw. Op het luchtbeeld van de jaren '70 is de huidige infrastructuur nog niet te zien, het overgrote deel van het onderzoeksgebied is in gebruik als landbouwgrond. Op het luchtbeeld van de jaren '80 is de huidige toestand reeds te herkennen. Er valt weinig evolutie op te merken binnen de sequentie luchtopnames de voorbije decennia.

Binnen de grenzen van het onderzoeksgebied zijn geen archeologische vindplaatsen gekend. Het merendeel van de gekende vindplaatsen die zijn aangeduid op het kaartbeeld van de CAI betreft de recuperatie van vondstmateriaal en bodemkundige observaties bij werfcontroles tijdens de jaren '80 door de vrijwilligers van VOBOW. Tegen de westelijke grens van het onderzoeksgebied werd tijdens werken een stortpakket herkend uit de 14^e eeuw en enkele vroegmoderne bakstenen waterputten. Naast het typische middeleeuwse vondstensemble werd echter een fragment van een neolithische gepolijste bijl gerecupeerd. Hoewel de herkomst hiervan onzeker is en mogelijk over enige afstand getransporteerd geweest kan zijn is het wel indicatief voor menselijke aanwezigheid tijdens het neolithicum in de ruime omgeving van het onderzoeksgebied. Bij werfcontroles in de ruime omgeving werden in hoofdzaak relict en artefacten uit de middeleeuwen geregistreerd die voor een groot deel in verband gebracht

kunnen worden met de uitbreiding van het Roeselaarse stadswefsel. Verder zuidwestwaarts, langs de Collievijverbeek, werd echter ook een recipiënt uit de Romeinse periode gerecupereerd. Ook aan de overzijde van de Mandelvallei werden relictten uit de Romeinse periode in kaart gebracht. Dit betrof vermoedelijk het restant van een ceramiekoven en bijhorende ontginningskuilen. Toevalsvondsten en materiaal dat werd gerecupereerd bij veldprospecties wijst eveneens op menselijke aanwezigheid tijdens het mesolithicum langs de randen van de Mandelvallei. Het geheel aan gekende vindplaatsen en indicaties wijst op een zo goed als doorlopende menselijke aanwezigheid en bewoning sinds de steentijden in de omgeving van het onderzoeksgebied.

Op basis van de gekende waarden en het landschappelijk kader dient ter hoogte van het onderzoeksgebied uitgegaan te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed. De verwachting bestaat uit zowel artefactensites als resten van bewoning, begraving of andere activiteiten in de vorm van bodemsporen. Echter wordt vanwege de onregelmatige vorm van het onderzoeksgebied en het versnipperde karakter van de ingrepen, in combinatie met een zekere mate van verwachte verstoring, de kans op wezenlijke kenniswinst bij verder onderzoek als te beperkt ingeschat.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande nieuwbouw en herinrichting op de terreinen van het VABI worden geen bijkomende onderzoeksdaden aanbevolen. Vanwege het versnipperde karakter van de verschillende ingrepen, de aangenomen mate van verstoring vanwege de reeds aanwezige infrastructuur en de onregelmatige vorm van het onderzoeksgebied wordt een doorlopend onderzoekstraject als weinig zinvol beschouwd.

Met betrekking tot de verwachting inzake artefactensites dient rekening gehouden te worden met de aanwezige infrastructuur en bouwactiviteiten in het verleden. De kans dat het bodemprofiel nog goed bewaard is waardoor eventueel aanwezige artefactensites nog gedeeltelijk in-situ bewaard kunnen zijn is bijzonder klein. Hierdoor is het weinig waarschijnlijk dat een archeologisch booronderzoek nog leidt tot enige kenniswinst.

Ook met betrekking tot eventueel aanwezig erfgoed in de vorm van bodemsporen dient rekening gehouden te worden met de aanwezige infrastructuur. Hoewel zeer zeker niet gesteld kan worden dat het bodemarchief vlakdekkend is verstoord kan redelijkerwijs wel aangenomen worden dat er reeds een zekere mate van fragmentatie heeft plaatsgevonden. Daarbij moet ook rekening gehouden worden met de onregelmatige vorm van de geplande werken. De heraanleg van de verharding en nieuwbouw vormt geen aaneengesloten geheel waardoor het ruimtelijk inzicht inzake eventueel aanwezige relictten zeer beperkt is. Hierdoor is de kans eveneens zeer beperkt dat onderzoek door middel van proefsleuven nog kan leiden tot wezenlijke kenniswinst. Meer dan een indicatie voor menselijke aanwezigheid in het verleden kan bij een doorlopend onderzoekstraject niet verwacht worden. Vanwege dit gebrek aan potentiële kenniswinst wordt verder onderzoek als weinig zinvol beschouwd.

Uiteraard dienen opdrachtgever en uitvoerder van de geplande werken zich bewust te zijn van de archeologische meldingsplicht, conform artikel 5.1.4 van het huidige decreet betreffende het onroerend erfgoed.

1.4 Conclusie

De initiatiefnemer plant een gedeeltelijke sloop van bestaande bebouwing en de realisatie van een nieuwbouwproject en heraanleg van de omliggende infrastructuur. Hoewel op basis van het gunstige landschappelijke kader uitgegaan dient te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed wordt, vanwege de aanwezige infrastructuur en het versnipperde karakter van de ingrepen, bijkomend onderzoek als weinig zinvol beschouwd.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2020

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

